

Raport z realizacji Zadania 2

OPRACOWANIE LISTY KONTROLNEJ DO WERYFIKACJI
I ZATWIERDZANIA MPA

Załącznik
LISTA KONTROLNA

Lipiec 2025

ZESPÓŁ AUTORÓW

Niniejszy materiał został opracowany przez zespół ekspertów Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytut Badawczego w składzie:

Koordynator Zadania 2:

mgr inż. Klaudia Chruściel

Zespół realizujący Zadanie:

dr inż. Anna Dubel

mgr Olga Hatacz

mgr Michał Marcinkowski

dr inż. Ewelina Siwiec

Konsultacja:

mgr Małgorzata Hajto

Lista kontrolna do weryfikacji i zatwierdzania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu została opracowana z uwzględnieniem wymogów wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 - *Prawo ochrony środowiska* (tekst jedn. Dz.U. 2025 poz. 647) oraz projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w *sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji* wg stanu prawnego z lipca 2025 roku. Uzupełniono ją m.in. o zalecenia wynikające z *Podręcznika adaptacji dla miast - Wytyczne dla przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu Aktualizacja 2023* oraz rekomendacje wynikające z przeglądu praktyk w zakresie opracowania MPA, a także wnioski z konsultacji materiału z interesariuszami. Z tego względu materiał pełni rolę pomocniczą i nie stanowi dokumentu o charakterze wiążącym.

This Report should not be referred to as representing the views of the European Investment Bank (EIB), of the European Commission (EC) or of other European Union (EU) institutions and bodies. Any views expressed herein, including interpretation(s) of regulations, reflect the current views of the author(s), which do not necessarily correspond to the views of the EIB, of the EC or of other EU institutions and bodies. Views expressed herein may differ from views set out in other documents, including similar research papers, published by the EIB, by the EC or by other EU institutions and bodies. Contents of this Report, including views expressed, are current at the date of publication set out above, and may change without notice. No representation or warranty, express or implied, is or will be made and no liability or responsibility is or will be accepted by the EIB, by the EC or by other EU institutions and bodies in respect of the accuracy or completeness of the information contained herein and any such liability is expressly disclaimed. Nothing in this Report constitutes investment, legal, or tax advice, nor shall be relied upon as such advice. Specific professional advice should always be sought separately before taking any action based on this Report. Reproduction, publication and reprint are subject to prior written authorisation from the Bank.

Zakres listy kontrolnej do weryfikacji i zatwierdzania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu (MPA) został opracowany w oparciu o zapisy **ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. 2025 poz. 647)**. Lista uwzględnia obowiązkowe składowe MPA, które wynikają z przepisów prawa (art. 18 a):

- 1) część analityczną, w tym:
 - a. analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych w mieście oraz ich pochodnych,
 - b. scenariusze zmian klimatu,
 - c. opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b,
 - d. ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu,
 - e. ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu,
 - f. analizę podatności miasta na zmiany klimatu,
 - g. analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian dla miasta;
- 2) koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień;
- 3) koncepcję zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych;
- 4) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g, oraz zbiór danych przestrzennych z koncepcji, o których mowa w pkt 2 i 3;
- 5) część programową, w tym:
 - a. szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągnięcia tych celów,
 - b. działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z opisem tych działań, wskaźnikami monitorowania skuteczności wdrażania tych działań oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym tych działań,
 - c. wskazanie podmiotów i organów biorących udział w sporządzaniu planu oraz sposobów ich włączenia w sporządzanie tego planu;
- 6) wskazanie sposobu wdrażania planu, w tym:
 - a. wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
 - b. zasady monitorowania skuteczności osiągnięcia szczegółowych celów planu z wykorzystaniem mierników monitorowania oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników monitorowania;
- 7) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 5.

Ponadto, lista kontrolna uwzględnia również zapisy projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji¹⁰ ([projekt Rozporządzenia](#)).

Zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy, lista została podzielona na składowe MPA: część analityczną (diagnostyczną), koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni

¹⁰ Projekt Rozporządzenia jest na etapie opiniowania i nie stanowi ostatecznej wersji.

terenów zieleni i zadrzewień, koncepcję zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych, zbiór danych przestrzennych, część programową, wskazanie sposobu wdrażania planu oraz wnioski i rekomendacje. Ponadto, na końcu dokumentu dodano zagadnienia związane ze sporządzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z uwagi na fakt, iż w większości przypadków Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu podlegają obowiązkowi jej przeprowadzenia zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jedn. Dz. U 2024 poz. 1112).

Kolorem **zielonym** oznaczono składowe wynikające z ustawy, kolorem **fioletowym** elementy stanowiące wytyczne projektu Rozporządzenia w wersji z dnia 7 lipca 2025 r., natomiast pozostałe uwzględniają zaproponowane rekomendacje opracowane na podstawie przeglądu literatury. Elementy niewynikające bezpośrednio z przepisów ustawy stanowią propozycję fakultatywnych komponentów, które można uwzględnić przy opracowywaniu lub aktualizacji Planu. Rozwinięcia i opisy poszczególnych składowych MPA zostały opracowane w formie rekomendacji na podstawie m.in. *Podręcznika adaptacji dla miast - Wytyczne dla przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu Aktualizacja 2023* oraz materiałów dostępnych na platformie Komisji Europejskiej – ClimateADAPT, w szczególności narzędzia *Urban Adaptation Support Tool*.

Struktura listy składa się z kilku kolumn:

- **Elementy MPA** – obejmują wykaz obowiązkowych i fakultatywnych komponentów, uwzględniających wymogi ustawowe oraz *Podręcznik adaptacji dla miast Aktualizacja 2023*.
- **Uzasadnienia/Wyjaśnienia** – wskazują, na co zwrócić uwagę podczas analizy danego komponentu oraz tłumaczą jego znaczenie w kontekście całego Planu.
- **Dodatkowe informacje** – uwzględniają odniesienia do źródeł, które przedstawiają zagadnienie lub element listy w szerszym kontekście.
- **Kolumny kontrolne (TAK/NIE)** – umożliwiają jednoznaczną ocenę, czy dany element został uwzględniony w opracowywanym MPA.
- **Uwagi** – stanowią przestrzeń dla osoby oceniającej i odbierającej MPA, w której może sformułować swoje spostrzeżenia i zalecenia dla podmiotu opracowującego dokument.

Lista kontrolna pełni rolę wyłącznie pomocniczą i nie stanowi dokumentu o charakterze wiążącym.

Lista kontrolna do weryfikacji i zatwierdzania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
I. CZĘŚĆ ANALITYCZNA					
1. ANALIZA ZJAWISK METEOROLOGICZNYCH I HYDROLOGICZNYCH W MIEŚCIE ORAZ ICH POCHODNYCH					
Analiza uwzględnia dane historyczne z przynajmniej 30-letniego okresu	Analiza danych historycznych pozwala zrozumieć, jak zmieniał się klimat w przeszłości i jakie zjawiska mogą występować w przyszłości. Przynajmniej trzydziestoletni okres obserwacji stanów pogody pozwala wnioskować o klimacie w danym obszarze. Rozpoznanie trendów zmian w charakterystykach klimatu pozwala skuteczniej dostosować politykę miejską do przyszłych warunków.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 19-20	☐	☐	
Analizą objęto parametry meteorologiczne i hydrologiczne takie jak: temperatura powietrza, opady atmosferyczne, kierunek i prędkość wiatru, stan wody, natężenie przepływu w rzekach przepływających przez miasto, czy grubość pokrywy śnieżnej	Uwzględnienie różnych elementów meteorologicznych i hydrologicznych pozwala dokładnie określić warunki klimatyczne miasta. Szeroki zakres analiz wynika z potrzeby rozpoznania specyfiki miasta. Ponadto daje lepszą podstawę do identyfikowania zagrożeń klimatycznych.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 19-20 oraz na stronie IMGW-PIB https://danepubliczne.imgw.pl/	☐	☐	
Analizą objęto zjawiska meteorologiczne i hydrologiczne m.in. burze, silny wiatr, fale upałów, niżówki, wezbrania, susze, powodzie rzeczne, podtopienia wynikające z opadów nawałnych			☐	☐	
Wykorzystano wiarygodne źródła danych udostępniane przez krajowe i regionalne instytucje (np. IMGW-PIB, PGW WP)	Dane udostępniane przez administrację publiczną są rzetelne i wiarygodne.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 14-15	☐	☐	
2. SCENARIUSZE ZMIAN KLIMATU					
W miarę dostępności danych wykorzystano scenariusze klimatyczne opracowane w skali lokalnej np. na poziomie powiatu	Istotne jest, aby charakteryzowane warunki klimatycznie rzeczywiście odnosiły się do specyfiki miasta, np. dane w projekcie Klimada 2.0 są prezentowane dla powiatów oraz mogą być udostępnione dla gmin, na wniosek miasta.	Więcej informacji znajduje się na platformie Klimada https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze/	☐	☐	
Analizy opracowane w dokumencie uwzględniają różne scenariusze zmian klimatu (np. scenariusze RCP 4.5 oraz RCP 8.5)	Przykładowe scenariusze klimatyczne dla Polski uwzględniające scenariusze RCP 4.5 oraz RCP 8.5 udostępnione są na platformie Klimada Scenariusze zmian klimatu - Klimada 2.0 . Wykorzystanie różnych scenariuszy pozwala lepiej zrozumieć zakres możliwych zmian w elementach klimatu.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 21-22 oraz na platformie Klimada https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze/	☐	☐	
Scenariusze uwzględniają co najmniej prognozowane zmiany temperatury, opadów atmosferycznych, pokrywy śnieżnej, prędkości wiatru	Zalecane jest, aby scenariusze obejmowały prognozy dla okresu co najmniej 25-30 lat.		☐	☐	
3. OPIS GŁÓWNYCH ZAGROŻEŃ KLIMATYCZNYCH DLA MIASTA WYNIKAJĄCYCH Z ANALIZY I SCENARIUSZY (pkt.1 i 2)					
Zidentyfikowano najważniejsze zagrożenia klimatyczne dla miasta wynikające ze scenariuszy zmian klimatu i analizy zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych	Każde miasto ma unikalne uwarunkowania środowiskowe wpływające na jego topoklimat, dlatego kluczowe jest rozpoznanie zjawisk klimatycznych, które mogą stanowić potencjalne zagrożenie.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 22 oraz na platformie Klimada https://klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze/	☐	☐	
Analiza zagrożeń uwzględnia ich oddziaływanie na mieszkańców, gospodarkę, infrastrukturę i środowisko	Analiza zagrożeń klimatycznych powinna wskazać, na jakie ekstremalne zjawiska (np. fale upałów, powodzie, susze, deszcze nawałne, osuwiska) miasto jest najbardziej narażone oraz jak wpływają one na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, środowisko, infrastrukturę oraz gospodarkę.		☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
Wskazano najważniejsze zagrożenia klimatyczne dla miasta obecnie i w perspektywie długoterminowej	Uwzględnienie różnych perspektyw czasowych w identyfikacji zagrożeń jest pomocne w priorytetyzowaniu działań adaptacyjnych i ustalaniu harmonogramu wdrażania MPA.		☐	☐	
4. OCENA WRAŻLIWOŚCI MIASTA NA ZMIANY KLIMATU					
Przeprowadzono analizę wrażliwości sektorów oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta w kontekście każdego zidentyfikowanego zagrożenia klimatycznego	Analiza potencjalnie wrażliwych sektorów działalności miasta powinna obejmować na przykład: zdrowie publiczne; dobrostan społeczny; gospodarkę wodną (z uwzględnieniem błękitno-zielonej infrastruktury); różnorodność biologiczną; planowanie przestrzenne; dziedzictwo kulturowe; infrastrukturę i budynki; transport; usługi, w tym turystykę; przemysł; energetykę. Konieczne jest również, aby rozpoznać wrażliwość sektorów w ujęciu przestrzennym (poprzez analizy przestrzenne).	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 23-26 oraz na platformie Climate-ADAPT https://climateadapt.eea.europa.eu/pl/knowledge/tools/urban-ast/step-2-3	☐	☐	
Analizę wrażliwości przeprowadzono na podstawie charakterystyk i aktualnych danych dotyczących każdego z sektorów, uwzględniając ocenę wpływu zmian klimatu na komponenty sektora	Analiza wrażliwości powinna skupiać się na wpływie zagrożeń klimatycznych na różne sektory i jego komponenty. Przykładowo analiza gospodarki wodnej może obejmować zaopatrzenie ludności w wodę i gospodarowanie wodami opadowymi, sektor transportu – infrastrukturę i organizację komunikacji publicznej.		☐	☐	
Wskazano grupy społeczne szczególnie narażone na skutki zmian klimatu	Osoby starsze, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, z chorobami przewlekłymi oraz osoby o niskich dochodach mogą być szczególnie dotknięte skutkami zmian klimatu. Identyfikacja tych grup pozwala na lepsze dostosowanie działań adaptacyjnych do ich potrzeb. Wskazanie grup społecznych najbardziej narażonych na skutki zmian klimatu można uwzględnić przykładowo w ramach analizy sektora dot. zdrowia publicznego.		☐	☐	
5. OCENA POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO MIASTA DO ZMIAN KLIMATU					
Oceniono zdolność miasta do reagowania na zmiany klimatu	Miasta, posiadające dobrze rozwiniętą i odporną infrastrukturę, zrównoważony system planowania przestrzennego, skuteczne mechanizmy ostrzegania, a także w których mieszkańcy angażują się w sprawy miasta, a decydenci są świadomi zmian klimatu, mogą się lepiej dostosowywać do zmieniających się warunków klimatycznych i występowania zjawisk ekstremalnych.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 26-27	☐	☐	
W ocenie potencjału adaptacyjnego uwzględniono zasoby finansowe, zasoby ludzkie, zasoby instytucjonalne, zasoby infrastrukturalne, zasoby wiedzy	Ocena zasobów miasta pozwala na rozpoznanie możliwości ich wykorzystania w adaptacji do zmian klimatu. Pozwala także określić które zasoby są niewystarczające do reagowania na zmiany klimatu.		☐	☐	
Ustalono, które elementy potencjału adaptacyjnego wymagają wzmocnienia poprzez działania adaptacyjne	Wskazanie elementów potencjału adaptacyjnego, które wymagają wzmocnienia pozwala na odpowiedni dobór działań adaptacyjnych.		☐	☐	
6. ANALIZA PODATNOŚCI MIASTA NA ZMIANY KLIMATU					
Zidentyfikowano sektory oraz obszary miasta najbardziej podatne na skutki zmian klimatu, uwzględniając przeprowadzoną wcześniej ocenę wrażliwości oraz potencjału miasta	Analiza podatności miasta na zmiany klimatu pozwala na identyfikację sektorów i obszarów wymagających realizacji działań adaptacyjnych w pierwszej kolejności. Działania te będą mogły być ukierunkowane na obniżenie ich wrażliwości lub zbudowanie potencjału adaptacyjnego – zgodnie z wynikami analiz poprzedzających analizę podatności.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 27	☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
7. ANALIZA RYZYKA ZWIĄZANEGO ZE ZMIANAMI KLIMATU I SZANS WYNIKAJĄCYCH Z TYCH ZMIAN DLA MIASTA					
Wskazano stopień ryzyka klimatycznego związanego z wystąpieniem najważniejszych zagrożeń klimatycznych dla sektorów	Analiza ryzyka pozwala wskazać sektory, w których mogą wystąpić największe negatywne skutki w wyniku wystąpienia poszczególnych zagrożeń klimatycznych. Analiza przeprowadzona w ujęciu przestrzennym pozwala na wskazanie oprócz sektorów, także obszarów o różnym ryzyku klimatycznym.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 27-29 oraz na platformie Klimada https://klimada2.ios.gov.pl/ryzyko-zmian-klimatu/	☐	☐	
Wskazano potencjalne szanse dla miasta wynikające ze zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu obejmuje nie tylko zmniejszanie ryzyka klimatycznego, ale także wykorzystanie szans jakie mogą pojawić się w zmieniających się warunkach klimatycznych. Choć zmiany klimatu mają głównie negatywne skutki, w niektórych regionach mogą przynosić pewne korzyści. Niemniej należy pamiętać, że korzyści związane z występowaniem jakiegoś zjawiska klimatycznego są niwelowane poprzez inne zagrożenia klimatyczne.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 31	☐	☐	
II. KONCEPCJA ZAZIELENIANIA MIASTA, W TYM ZWIĘKSZANIA POWIERZCHNI TERENÓW ZIELENI I ZADRZEWIEŃ					
Wskazano istniejące na terenie miasta zasoby błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) oraz oceniono ich stan	Identyfikacja i ocena zasobów BZI jest niezbędna do zarządzania zasobami przyrodniczymi miasta. Należy pamiętać, że koncepcja zazieleniania miasta służy nie tylko adaptacji do zmian klimatu, ale również ochronie i odbudowie ekosystemów miejskich.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 97-98	☐	☐	
Zidentyfikowano problemy/bariery wynikające z braku i/lub niedostatków danych przekładających się na niewystarczające uwzględnienie problematyki BZI w polityce rozwoju miasta	Niedostateczne dane dotyczące zasobów BZI utrudniają zarządzanie zasobami przyrodniczymi miasta, w tym wykorzystanie ich roli w adaptacji do zmian klimatu Wskazanie tych barier pozwala na określenie potrzeb związanych z monitoringiem i integracją informacji o terenach zieleni w planowaniu rozwoju miasta i podejmowaniu decyzji.		☐	☐	
Określono kierunki działań dotyczące zazieleniania miasta wraz ze wskazaniem sposobu ich wdrażania	Kierunki działań mogą wskazywać rozwój zasobów BZI (np. poprzez zwiększenie powierzchni terenów zieleni, sadzenie drzew), modernizację, rewaloryzację lub ochronę zasobów przyrody. Mogą obejmować przedsięwzięcia realizowane w przestrzeni miejskiej oraz różne rozwiązania organizacyjne, promocyjne, edukacyjne (zielony budżet obywatelski).		☐	☐	
Koncepcja jest zgodna i spójna z koncepcją zagospodarowania wód opadowych i roztopowych miasta	Koncepcja zazieleniania miasta oraz koncepcja zagospodarowania wód opadowych i roztopowych powinny być spójne ze sobą. Wskazując niezbędne działania związane z gospodarowaniem wodami opadowymi, należy zwrócić szczególną uwagę na priorytetyzację rozwiązań opartych na naturze.		☐	☐	
III. KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA NA TERENIE MIASTA WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH BĘDĄCYCH SKUTKIEM OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH					
Przeprowadzono analizę funkcjonowania infrastruktury wykorzystywanej do retencjonowania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych, w tym m.in. kanalizacji opadowej, ogólnospławnej (o ile jest wykorzystywana do odprowadzania	Analiza zależy od dokładności danych udostępnionych przez miasto oraz zakresu MPA. Podstawą są miejskie dokumenty, np. strategie rozwoju czy plany gospodarki wodami opadowymi. Elementem tego typu analizy może być również ocena dostępności danych monitoringowych dot. funkcjonowania sieci kanalizacyjnej, jej	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 98-101 oraz w Poradniku dla Miast – Identyfikacja	☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
wód opadowych) oraz elementów błękitno-zielonej infrastruktury.	stanu, przebiegu itd. Dostępność danych w tym zakresie jest jednym z elementów warunkujących możliwe podejście do analizy funkcjonowania sieci kanalizacji. W przypadku gdy dostępne są szczegółowe dane o sieci kanalizacyjnej, przekrojach i pomiarach, możliwe jest zastosowanie modelu matematycznego. Takie rozwiązanie jest jednak zwykle znacznie droższe i bardziej czasochłonne. Jednakże, brak szczegółowych analiz nie oznacza, że koncepcja została opracowana niewłaściwie. Każde podejście do problematyki gospodarowania wodami opadowymi w mieście jest cenne. W przyszłości, jako jedno z działań adaptacyjnych możliwe jest wskazanie potrzeby opracowania pełnego planu gospodarowania wodami opadowymi.	obszarów zagrożonych wodami opadowymi na terenach zurbanizowanych https://stoppowodzi.pl/materialy-wspierajace/			
Zidentyfikowano obszary niedostatecznego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych	Ocena zdolności retencyjnych miasta oraz ocena problematycznych miejsc, w których dochodzi do powodzi błyskawicznych i podtopień, pozwalają określić możliwości zatrzymywania i wykorzystywania wód opadowych w istniejących systemach gromadzenia i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym m.in. kanalizacji opadowej, ogólnospławnej czy BZI oraz zidentyfikować miejsca, w których potrzebne są rozwiązania adaptacyjne. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w kontekście dalszego rozwoju gospodarki wodno-ściekowej miasta szczególnie istotne jest stopniowe ograniczanie wykorzystywania systemów kanalizacji ogólnospławnej. Identyfikacja obszarów niedostatecznego zagospodarowania wód opadowych wymaga analizy sum opadów oraz ich intensywności na podstawie danych państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej (IMGW-PIB) oraz prognoz zmian klimatu przynajmniej na najbliższe 50 lat. Konieczne jest także uwzględnienie lokalizacji podtopień z ostatnich 5–10 lat, stopnia uszczelnienia powierzchni oraz rzeźby terenu wpływającej na kierunek spływu wód.		☐	☐	
Określono działania mające na celu ograniczenie zagrożeń związanych z występowaniem opadów nawałnych, w tym ryzyka występowania podtopień	Intensywne opady coraz częściej prowadzą do tzw. błyskawicznych powodzi miejskich, dlatego niezbędne jest wdrażanie rozwiązań opartych na naturalnej retencji takich jak błękitno-zielona infrastruktura czy rozszczelnianie zasklepionych gruntów. Przy wskazywaniu działań adaptacyjnych właściwe jest stosowanie hierarchii. W pierwszej kolejności należy wprowadzać rozwiązania oparte na naturze. Następnie inne działania zatrzymujące wody opadowe na powierzchni (z możliwością infiltracji do wód podziemnych), a w ostateczności rozwiązania z wykorzystaniem kanałów i zbiorników zamkniętych.		☐	☐	
Wskazano działania mające na celu zwiększenie ilości wód opadowych, która będzie retencjonowana i wykorzystywana	UWAGA: działania nie muszą być określone w samej koncepcji. Mogą one zostać wskazane wśród działań adaptacyjnych określonych w MPA.		☐	☐	
IV. ZBIORY DANYCH PRZESTRZENNYCH					
Przedstawiono graficznie (np. w formie kartograficznej) wyniki przeprowadzonych analiz	Mapy i inne wizualizacje ułatwiają interpretację danych, wspierają procesy decyzyjne i pozwalają mieszkańcom oraz interesariuszom lepiej zrozumieć zagrożenia i planowane działania. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wizualizacja graficzna powinna obejmować wyniki analiz z zakresu: występowania zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych oraz ich pochodnych, podatności miasta na zmiany klimatu oraz ryzyka zawiązanego ze zmianami klimatu.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 16-17	☐	☐	
Opracowano zbiór danych przestrzennych z koncepcji zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień oraz koncepcji zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych	Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska dane przestrzenne powinny stanowić jeden z integralnych element analiz prowadzonych w ramach określonych koncepcji.		☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
Wykorzystano aktualne dane przestrzenne z wiarygodnych źródeł (np. dane z zasobów miasta, platformy krajowe czy europejskie)	Zmieniająca się struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta, w tym postępujący rozwój infrastruktury wymagają wykorzystania najnowszych danych, aby planowanie realizacji polityki adaptacyjnej było dostosowane do rzeczywistej sytuacji w mieście. Wykorzystywanie wiarygodnych danych zapewnia rzetelność analiz oraz ich spójność z opracowaniami tworzonymi na poziomie krajowym i międzynarodowym.		☐	☐	
Dane przestrzenne wykorzystywane do opracowania analiz są dostępne, w miarę możliwości, w formacie edytowalnym	Format edytowalny pozwala na łatwe aktualizowanie i analizowanie danych w systemach GIS na każdym etapie realizacji działań oraz monitorowania i ewaluacji MPA.		☐	☐	
Dane przestrzenne są pozyskiwane, w miarę możliwości, ze źródeł bezpłatnie dostępnych	Należy się upewnić, że zgodnie z regulaminem udostępniania wykorzystanych danych lub odpowiednią licencją udzieloną przez ich administratora miasto ma możliwość korzystania z danych, ich dalszego przetwarzania i udostępniania.		☐	☐	
V. CZĘŚĆ PROGRAMOWA					
1. SZCZEGÓŁOWE CELE PLANU					
Cele zostały określone na podstawie wyników analiz wypracowanych w ramach części analitycznej	Zachowanie spójności pomiędzy częścią analityczną a programową oraz ich logicznego układu pozwoli na uwzględnienie w wyznaczaniu celów i planowaniu działań wszystkich zdiagnozowanych potrzeb adaptacyjnych miasta.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 34-36	☐	☐	
Cele szczegółowe zawarte w MPA są spójne z celami polityki rozwoju miasta	Spójność pomiędzy celami MPA i celami polityki rozwoju miasta można zapewnić poprzez przegląd strategii, planów i programów obowiązujących w mieście oraz angażując w opracowanie MPA urzędników odpowiedzialnych za opracowanie tych dokumentów. O spójności możemy mówić np. wtedy, gdy cele wskazane w MPA mieszczą się w celach wskazanych w innych dokumentach, czyli np. je konkretyzują.		☐	☐	
Dla każdego z celów szczegółowych określono mierniki monitorowania skuteczności ich osiągnięcia	Szczegółowe informacje nt. mierników monitorowania znajdują się w części VI. pkt 3. mierniki i wskaźniki monitorowania	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18a. pkt 5. lit. a) oraz z projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (§ 2. pkt 2. lit. a)	☐	☐	
2. DZIAŁANIA ADAPTACYJNE DO ZMIAN KLIMATU					
Rozważono różne opcje działań adaptacyjnych uwzględniając ważne dla miasta aspekty w wyborze działań do MPA	Dany cel szczegółowy może być osiągnięty przez zestaw różnych działań adaptacyjnych. Istotne jest, aby miasto wybrało do MPA takie działania, które będą realizowały ważne dla miasta wartości np.: będą służyły zrównoważonemu rozwojowi, przyczynią się do osiągnięcia celów ochrony środowiska, nie będą negatywnie oddziaływały na środowisko, będą akceptowalne społecznie	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 36-38 oraz na platformie Climate-ADAPT https://climateadapt.eea.europa.eu/pl/knowledge/tools/urban-ast/step-3-0	☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
	(uwzględniające potrzeby różnych grup interesariuszy) i będą ekonomicznie osiągalne.				
Wskazano działania adaptacji miasta do zmian klimatu odnoszące się do zaprojektowanych celów	Choć cele realizowane są przez konkretne działania adaptacyjne, warto zwrócić uwagę na powiązanie pomiędzy różnymi celami i działaniami. Niektóre z działań mogą warunkować realizację działań w innym celu lub je wzmacniać.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 39-42	☐	☐	
Zaplanowano działania techniczne, organizacyjne oraz informacyjno-edukacyjne	Kompleksowe podejście do adaptacji wymaga nie tylko inwestycji w infrastrukturę, ale także działań zwiększających świadomość mieszkańców oraz poprawiających koordynację w zarządzaniu adaptacją		☐	☐	
Dla każdego działania określono wskaźniki monitorowania skuteczności ich wdrażania	Szczegółowe informacje nt. wskaźników monitorowania znajdują się w części VI. pkt 3. mierniki i wskaźniki monitorowania	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18a. pkt 5. lit. b) oraz z projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (§ 2. pkt 3. lit. a)	☐	☐	
Opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji działań wraz z uwzględnieniem źródeł ich finansowania	Opracowanie harmonogramu rzeczowo-finansowego pozwoli na uporządkowanie procesu wdrażania MPA.	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18a. pkt 5. lit. b)	☐	☐	
Działania adaptacyjne wpisują się i są zgodne z polityką rozwoju miasta wynikającą z dokumentów planistycznych i strategicznych	Spójność pomiędzy działaniami MPA i innymi działaniami realizowanym w mieście sprzyja synergii w osiąganiu celów polityki miasta.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 39-42 oraz na platformie Climate-ADAPT https://climateadapt.eea.europa.eu/pl/knowledge/tools/urban-ast/step-5-3	☐	☐	
3. OPRACOWANIE ZAŁOŻEŃ DO KOMUNIKACJI Z INTERESARIUSZAMI					
Wskazano cele i efekty komunikacji z interesariuszami (np. informowanie, konsultowanie, edukowanie)	Określenie celów i oczekiwanych efektów komunikacji z interesariuszami pozwala świadomie kształtować proces dialogu i angażowania społeczności w proces opracowania i wdrażania MPA. Ponadto, wspiera także budowanie świadomości nt. potrzeby adaptacji oraz sprzyja akceptacji planowanych działań adaptacyjnych.	Więcej informacji znajduje się na platformie Climate-ADAPT https://climateadapt.eea.europa.eu/pl/knowledge/tools/urban-ast/step-1-7	☐	☐	
Zidentyfikowano grupy docelowe komunikacji oraz dostosowano formy i kanały przekazu do poszczególnych odbiorców	Dostosowanie form , metod, instrumentów, narzędzi, w tym nowoczesnych technologii przekazu informacji, oraz kanałów komunikacji do potrzeb i oczekiwań poszczególnych odbiorców/grup docelowych zwiększa efektywność przekazu, sprzyja lepszemu zrozumieniu tematu, a w konsekwencji zwiększa zaangażowanie ze strony interesariuszy procesu.		☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
Zaplanowano czas realizacji działań komunikacyjnych i dostosowano go do harmonogramu opracowania MPA	Dostosowanie czasu realizacji działań komunikacyjnych do harmonogramu opracowania MPA zapewnia ich spójność z etapami prac oraz umożliwia efektywne angażowanie interesariuszy w kluczowych momentach procesu.		☐	☐	
4. WSKAZANIE PODMIOTÓW I ORGANÓW ZAANGAŻOWANYCH W OPRACOWANIE PLANU ORAZ SPOSOBÓW ICH WŁĄCZENIA W SPORZĄDZANIE TEGO PLANU					
Opracowano mapę interesariuszy procesu opracowania i wdrażania MPA oraz zidentyfikowano potencjalne konflikty interesów między grupami oraz opracowano sposoby ich rozwiązania	W opracowaniu MPA niezbędny jest udział społeczeństwa. Istotne jest, aby elementy MPA były wypracowywane we współpracy z interesariuszami. Istotne jest również zmapowanie interesów oraz wpływów kluczowych grup na proces planowania i realizacji adaptacji oraz wskazanie synergii pomiędzy interesami wskazanych grup.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 11-12, 67-69 oraz na platformie Climate-ADAPT https://climateadapt.eea.europa.eu/pl/knowledge/tools/urban-ast/step-1-6	☐	☐	
Określono sposoby włączenia interesariuszy w opracowanie poszczególnych elementów MPA	Dla jakości MPA oraz skuteczności jego wdrażania korzystne jest nie tylko informowanie o MPA i konsultowanie dokumentu, ale wykorzystanie różnych aktywnych metod partycypacji np. warsztaty, badania ankietowe, debaty.		☐	☐	
Przeprowadzono konsultacje w ramach opracowania MPA	Opracowując MPA należy zaangażować społeczność lokalną w różnym stopniu, w zależności od zakresu prac nad MPA. Jako minimum zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowaniu MPA, oprócz informowania społeczności o postępach prac, należy zaplanować dwie tury konsultacji z mieszkańcami: pierwsza tura – po opracowaniu diagnozy do MPA (oceny podatności i analizy ryzyka), druga tura – wynikająca z procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (patrz część VIII. pkt 2.).		☐	☐	
VI. WSKAZANIE SPOSOBU WDRAŻANIA PLANU					
1. WSKAZANIE PODMIOTÓW I ORGANÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA WDRAŻANIE DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH DO ZMIAN KLIMATU					
Wskazano instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań	Wdrażanie działań adaptacyjnych wymaga zaangażowania wielu podmiotów zarządzających miastem, takich jak komórki organizacyjne urzędu miasta, miejskie jednostki organizacyjne, spółki miejskie czy związki międzygminne.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 52-57	☐	☐	
Jasno określono role i zadania poszczególnych podmiotów we wdrażaniu MPA	Jasne określenie ról i zadań poszczególnych podmiotów jest kluczowe dla skutecznego wdrażania MPA, ponieważ zapewnia strukturę organizacyjną, koordynację działań i odpowiedzialność poszczególnych podmiotów. W przypadku wielu podmiotów przypisanych do jednego zadania, konieczne jest wskazanie lidera.		☐	☐	
Uwzględniono zaangażowanie interesariuszy w proces wdrażania MPA	Różni interesariusze, w tym mieszkańcy miasta przedstawiciele sektora gospodarczego, organizacji pozarządowych, instytucji edukacyjnych, itp. powinni być uwzględnieni w systemie wdrażania MPA. Istotny jest nie tylko walor edukacyjny ujęcia w Planie różnych interesariuszy, ale także świadomość, że w adaptację do zmian klimatu powinni angażować się wszyscy.		☐	☐	
Wskazano źródła finansowania wdrożenia MPA	Waga zapewnienia środków finansowych na działania adaptacyjne jest oczywista. MPA powinien wskazywać różne możliwe źródła finansowania działań odpowiednio do ich zakresu.		☐	☐	
2. ZASADY MONITOROWANIA SKUTECZNOŚCI OSIĄGANIA SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW PLANU Z WYKORZYSTANIEM MIERNIKÓW MONITOROWANIA ORAZ WDRAŻANIA DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH DO ZMIAN KLIMATU Z WYKORZYSTANIEM WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA					

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
Określono zasady monitorowania skuteczności osiągania celów MPA z wykorzystaniem mierników oraz wdrażania działań adaptacyjnych z wykorzystaniem wskaźników oraz wskazano podmioty odpowiedzialne	Sprawozdawanie wyników monitoringu zapewnia transparentność procesu wdrażania MPA i pozwala na bieżąco informować interesariuszy, w tym mieszkańców nt. postępu wdrażania Planu. Informacje o wdrażaniu MPA powinny być gromadzone w sposób kompleksowy i spójny, na określonym poziomie szczegółowości. Zasady prowadzenia monitoringu realizacji MPA powinny być jasno sprecyzowane w samym dokumencie.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 58-60	☐	☐	
W ramach monitorowania wdrażania MPA zaplanowano opracowywanie sprawozdań zawierających informacje o osiągniętych wartościach mierników monitorowania i wskaźników monitorowania oraz wnioski i rekomendacje wynikające z monitorowania	Sprawozdanie z monitorowania MPA sporządza się w 2-letnim cyklu oraz przekazuje za pośrednictwem systemu elektronicznego do Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytut Badawczego. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok przekazania sprawozdania z monitorowania.	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18c ust. 1-4)	☐	☐	
3. MIERNIKI I WSKAŹNIKI MONITOROWANIA					
Każdy miernik i wskaźnik posiada określoną wartość początkową, docelową oraz rok osiągnięcia tej wartości	Zasady określania mierników i wskaźników w MPA zawarte są w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz w projekcie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji. Podanie wymienionych wartości mierników i wskaźników pozwala realnie monitorować postępy wdrażania MPA, a ich realizacja stanowi istotny element sprawozdawczości.	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18a ust. 7. pkt 1., 2. i 3.) oraz z projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (§ 2. pkt 2. lit. c, d, e i pkt. 3. lit. l, m, n)	☐	☐	
Każdy miernik powinien również odnosić się do celu szczegółowego oraz posiadać jednostkę miary	Zgodnie z projektem Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji, każdy miernik powinien być przypisany do celu szczegółowego oraz posiadać jednostkę miary. Dodatkowo dla zachowania ciągłości i spójności procesu monitorowania zaleca się uwzględnianie przy każdym mierniku źródła danych oraz metody obliczenia/zbierania danych.	Wymóg wynikający z projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (§ 2. pkt 2. lit. a i b)	☐	☐	
Każdy wskaźnik powinien również odnosić się do działania oraz posiadać jednostkę miary	Zgodnie z projektem Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji, każdy wskaźnik powinien być przypisany do działania oraz posiadać jednostkę miary. Dodatkowo dla zachowania ciągłości i spójności procesu monitorowania zaleca się uwzględnianie przy każdym wskaźniku źródła danych oraz metody obliczenia/zbierania danych.	Wymóg wynikający z projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (§ 2. pkt 3. lit. a i k)	☐	☐	
MPA uwzględnia obligatoryjne mierniki i wskaźniki odpowiednio powiązane z celami szczegółowymi (mierniki) oraz działaniami (wskaźniki) określonymi w dokumencie	Zbiór obligatoryjnych mierników i wskaźników oraz metodykę obliczania wraz z źródłem danych określa projekt Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18c ust. 7.) oraz	☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
	monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji.	projektu Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w wersji z dnia 7 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji (załącznik 1 i 2)			
VII. WNIOSKI I REKOMENDACJE					
Rekomendacje i wnioski sporządzone są na podstawie wyników części programowej	Przedstawienie wniosków i rekomendacji związanych z potrzebą adaptacji do zmian klimatu jest cenne dla interesariuszy i pozwala lepiej zrozumieć wyniki analiz. Dobrze sformułowane wnioski będą pomocne w promowaniu MPA. Ponadto, zgodnie z art. 71. ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, gminy, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny uwzględniać wnioski i rekomendacje MPA.	Wymóg wynikający z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (art. 18a. ust. 7.)	☐	☐	
VIII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA MPA NA ŚRODOWISKO					
1. USTALENIE OBOWIĄZKU PRZEPROWADZENIA SOOŚ					
Przeprowadzono analizę MPA pod kątem wyznaczania ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, możliwości oraz potencjalnego oddziaływania na obszary Natura 2000, a także możliwości spowodowania przez realizację postanowień MPA znaczącego oddziaływania na środowisko	Należy sprawdzić czy MPA wypełnia znamiona art. 46 ust 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U 2024 poz. 1112, Ustawa OOS) lub art. 46 ust 3 lub art. 47 ust 1. Zwykle MPA zawierają działania polegające na przebudowie systemów kanalizacji, dróg lub instalacji energetycznych, w związku z tym mogą wymagać strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 64-65 oraz w zapisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	☐	☐	
2. PRZEPROWADZENIE SOOŚ					
Uzgodniono z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy jest wymagane zgodnie z art. 53. Ustawy OOS.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 64-65 oraz w zapisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	☐	☐	
Opracowano prognozę oddziaływania na środowisko projektu MPA	Analizy i oceny oddziaływania na środowisko postanowień i rozwiązań zawartych w projekcie MPA na środowisko powinny wypełniać przepisy art. 51 i art. 52 Ustawy OOS, a także uzgodnień wydanych na podstawie art. 53 tejże ustawy	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 64-65 oraz w zapisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	☐	☐	
Przeprowadzono konsultacje społeczne projektu MPA wraz z prognozą oddziaływania projektu MPA na środowisko	Konsultacje społeczne są wymagane w ramach SOOŚ zgodnie z art. 54 ust. 2. Miasto może przeprowadzić konsultacje społeczne w szerszym zakresie niż wymaga tego Ustawa OOS.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 64-65 oraz w zapisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o	☐	☐	

ELEMENT MPA	UZASADNIENIE/WYJAŚNIENIE	DODATKOWE INFORMACJE	TAK	NIE	UWAGI
		środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo zapis określa art. 18a pkt 8. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska			
Uzyskano opinie właściwych organów dot. projektu MPA wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	Opiniowanie projektu MPA wraz z prognozą przeprowadza się zgodnie z wymogami art. 54 ust. 1 Ustawy OOS.	Więcej informacji znajduje się w Podręczniku Adaptacji dla miast. Aktualizacja 2023 - str. 64-65 oraz w zapisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	☐	☐	
MPA uwzględnia wyniki strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Odpowiednio do wyników strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy zweryfikować MPA i prognozę OOS. Należy opracować podsumowanie ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, co jest wymagane zgodnie z art. 55 ust. 3. Ważnym elementem tego podsumowania jest raport z konsultacji społecznych. Prognoza oraz podsumowanie SOOS wraz z raportem z konsultacji społecznych powinny być załączone do MPA przyjmowanego uchwałą rady miasta.		☐	☐	

Lista kontrolna została opracowana w ramach zadania „Wspieranie procesu opracowania i aktualizacji Miejskich Planów Adaptacji do zmian klimatu w Polsce Wschodniej” na zlecenie Europejskiego Banku Inwestycyjnego w ramach EIB Advisory/JASPERS.